

виробництва, проводити оцінку сезонного характеру сільськогосподарського підприємства, якості земельних угідь, розраховувати специфічні показники, що характеризують діяльність сільськогосподарського підприємства.

Науковим результатом даного дослідження є систематизація особливостей аналізу діяльності сільськогосподарських підприємств, а перспективою подальших наукових досліджень – удосконалення методичного забезпечення аналізу.

Наук. керівн. Мішин О. Ю.

Література: 1. Мішина С. В. Аналіз у галузях виробництва і послуг : навч. посібн. / С. В. Мішина, О. Ю. Мішин. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. – 240 с. (Укр. мов.). 2. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятий АПК : учеб. пособ. / Г. В. Савицкая. – 6-е изд. – Мн. : Новое знание, 2006. – 652 с. 3. Отенко І. П. Особливості економічного аналізу в галузях народного господарства / І. П. Отенко, Т. О. Колодізева, В. В. Іванієнко. – Х. : Вид. ХДЕУ, 2002. – 196 с. 4. Андрійчук В. Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методика, аналіз / В. Г. Андрійчук. – К. : КНЕУ, 2005. – 292 с.

Пятківська К. В.

УДК 338.512:338.43

Студент 4 курсу
факультету обліку і аудиту ХНЕУ ім. С. Кузнеця

АНАЛІЗ СОБІВАРТОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ЗНИЖЕННЯ

Анотація. Розглянуто роль аналізу собівартості сільськогосподарської продукції як одного з основних показників виробничо-господарської діяльності підприємства. Запропоновано шляхи зниження собівартості продукції в сучасних умовах господарювання.

Аннотация. Рассмотрена роль анализа себестоимости сельскохозяйственной продукции как одного из основных показателей производственно-хозяйственной деятельности предприятия. Предложены пути снижения себестоимости продукции в современных условиях хозяйствования.

Annotation. The role of the cost analysis of agricultural products was studied as one of the key indicators of industrial and business activities of enterprises. Ways to reduce production costs in modern economy are offered.

Ключові слова: собівартість, сільськогосподарська продукція, факторний аналіз, матеріальні витрати, фактична вартість, повна ціна.

Економічна криза, яка присутня в нашій державі, вимагає вирішення багатьох питань, які виникають у різних галузях економіки. Головними завданнями розвитку економіки на сучасному етапі є всебічне збільшення ефективності виробництва, а також займання непохитних позицій сільськогосподарських підприємств на внутрішньому і міжнародному ринках.

Одним із найважливіших показників господарської діяльності сільськогосподарських підприємств є собівартість, оскільки вона показує, у що саме обходиться господарству виробництво відповідного виду продукції і наскільки економічно вигідним воно є в конкретних природно-економічних умовах господарювання. Обчислення собівартості продукції рослинництва є надзвичайно важливим, адже рослинництво – це одна з найголовніших галузей виробництва більшості сільськогосподарських підприємств, без якої неможливе нормальне функціонування галузі тваринництва.

Слід зазначити, що проблемою зниження витрат на виробництво та собівартості сільськогосподарської продукції займалися такі вчені, як: Савицька Г. В., Бутинець Ф. Ф., Мних Є. В., Цалко Ю. С., Ісай О. В., Поліщук В. М., Лобастов І. В., Мороз А. І., Савин В. П., а також інші вчені.

Метою дослідження є аналіз собівартості продукції як показника виробничо-господарської діяльності підприємства, а також розробка пропозицій щодо зниження витрат за сучасних умов господарювання.

© Пятківська К. В., 2014

Одержання найбільшого ефекту з найменшими витратами, економія трудових, матеріальних і фінансових ресурсів залежать від того, як вирішує підприємство питання зниження собівартості продукції.

Собівартість як економічна категорія з'явилась у 1912 році у працях Рудановського А. П., Тер-Давидова М. П. і Фон Дітмара М. Ф. До цього використовували терміни: "своя вартість", "загальна вартість", "власна вартість", "вартість виробництва", "фабрична вартість", "вартість", "дійсна вартість", "продуктивна вартість", "заводська вартість", "фактична вартість", "повна ціна", "істина ціна" [1].

Собівартість – це економічний показник, що включає затрати на засоби виробництва і оплату праці. Економічним аналогом собівартості продукції є витрати виробництва [2].

Аналіз собівартості виробництва сільськогосподарської продукції як загалом, так і окремих її видів зумовлює потребу у відповідному інформаційному забезпеченні. До основних джерел інформаційного забезпечення аналізу витрат на виробництво належать: фінансова та статистична звітність, первинні документи, облікові реєстри, кошториси витрат, матеріали ревізій, результати аналізу витрат за попередні періоди тощо.

Собівартість, як один із основних економічних показників, використовується при плануванні, аналізі і контролі, які формують загальну обліково-аналітичну систему управління виробничим підприємством. При плануванні обчислюють собівартість об'єктів калькулювання в процесі господарської діяльності при різних альтернативних умовах з метою вибору найоптимальнішого варіанту з максимальним результатом, а також формування планових калькуляцій.

Аналізу підлягають витрати матеріалів, заробітна плата, комплексні витрати (витрати з експлуатації та обслуговування обладнання, загальновиробничі витрати), а також втрати внаслідок браку та простоїв [3].

Таким чином, при проведенні факторного аналізу необхідно врахувати виробничу структуру підприємства, адже за її побудовою визначаються складові елементи контролю та аналізу. Діяльність підприємства і його підрозділів, яка відображена в системі показників, найбільш об'єктивно характеризує щоденні результати роботи. Аналіз проводиться з метою своєчасного виявлення причин відхилень від планових параметрів для прийняття відповідних управлінських рішень.

Для того щоб досягти успіхів у майбутньому і не витратити зайвого часу на виявлення резервів збільшення обсягу продукції (послуг) і зниження собівартості за минулі періоди, необхідно систематично вести оперативний, внутрішньогосподарський та порівняльний аналіз.

Аналіз собівартості продукції здійснюється в такі етапи:

загальна оцінка виконання планових (розрахункових) завдань зі зниження собівартості одиниці продукції, що включає: підрахунок загальної суми постійних витрат на виготовлення всієї продукції;

підрахунок змінних витрат на одиницю продукції;

розрахунок собівартості одиниці продукції;

порівняння фактичної собівартості з плановою, виявлення відхилення і впливу факторів на це відхилення;

вивчення окремих статей калькуляції певного виду продукції;

розшифрування матеріальних витрат – це аналіз витрат окремих видів матеріалів, які витрачають на виробництво певного виду продукції [4].

Взагалі на зміну собівартості одиниці продукції впливають такі фактори, як: зміна обсягу виробництва продукції; зміна суми постійних витрат; зміна обсягу виробництва продукції; зміна суми змінних витрат. Найважливішим методом виявлення невикористаних резервів зниження собівартості є порівняльний аналіз. З'ясування причин невиконання плану зі зниження собівартості допомагає керівництву знайти правильне рішення для мобілізації невикористаних резервів.

Основними резервами зниження собівартості продукції є збільшення обсягу виробництва продукції за рахунок більш ефективного використання виробничих потужностей підприємства; скорочення витрат виробництва за рахунок підвищення рівня продуктивності праці, економити використання сировини, матеріалів, електроенергії, палива, обладнання, запобігання невиробничим витратам тощо.

Збільшення обсягів виробництва і зменшення собівартості продукції сільськогосподарського підприємства можна досягти за рахунок підвищення врожайності, що, в свою чергу, можливо за рахунок підвищення витрат на 1 га. У першу чергу, це стосується підвищення питомої ваги витрат на добрива. Максимально знизити собівартість виробництва продукції рослинництва дозволяє оптимізація розмірів посівних площ.

Крім того, оптимізація рівня собівартості продукції є важливою умовою покращення фінансового результату підприємства і забезпечення розширеного відтворення, що передбачає збільшення виробництва сільськогосподарської продукції і зменшення затрат праці та виробничих ресурсів на її одиницю.

Ураховуючи це, можна навести такі заходи щодо оптимізації витрат та підвищення прибутковості підприємства:

1) підвищення технічного рівня виробництва: впровадження нової, прогресивної технології, застосування нових видів сировини і матеріалів;

2) використанням інноваційної техніки та обладнання; автоматизацією і механізацією виробничих процесів;

3) удосконалення організації виробництва і праці за рахунок зміни форм і методів праці, вдосконалення апарату управління, скорочення витрат на нього, а також зниження транспортних витрат;

- 4) зміна обсягу і структури продукції, зниження матеріало- і трудомісткості продукції;
- 5) покращення використання природних ресурсів, застосування більш дешевих матеріалів, повторне їх використання, безвідходні технології виробництва;
- 6) вивчення причин браку та зниження собівартості за рахунок скорочення втрат від браку та інших непродуктивних витрат, що дасть можливість скорочення і більш раціонального використання відходів виробництва.

У ринкових умовах значно підвищується роль собівартості продукції та формування ціни на продукцію. Ефективне управління собівартістю продукції має бути орієнтоване на шляхи її зниження, а для цього потрібно обрати найкращий метод відображення витрат в обліку, який створює необхідну інформаційну базу для проведення факторного аналізу витрат, що дозволить здійснювати його в оперативному порядку.

Отже, науковим результатом даного дослідження є систематизація шляхів зниження собівартості продукції, а перспективою подальшого наукового дослідження – розробка інформаційно-аналітичного забезпечення оцінки собівартості продукції.

Наук. керівн. Мішин О. Ю.

Література: 1. Бутинець Ф. Ф. Теорія бухгалтерського обліку : підручник для студентів вузів спеціальності 7.050106 "Облік і аудит" / Ф. Ф. Бутинець. – Вид. 2-ге, доп. і перероб. – Житомир : ЖІТІ, 2000. – 640 с. 2. Поліщук В. М. Моделювання собівартості вирощування зернових культур / В. М. Поліщук, І. В. Лобастов, А. І. Мороз // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009 – Вип. 134. – Ч. 2. – С. 76. 3. Савин В. П. Оперативный учет затрат на производство. (Некоторые вопросы) / В. П. Савин. – М. : Финансы, 1970. – 88 с. 4. Ісай О. В. Особливості аналізу собівартості продукції за умов застосування нормативного методу обліку витрат / О. В. Ісай // Економіка та підприємництво. – К., 2009. – Вип. 22. – С. 122–127. 5. Мних Є. В. Економічний аналіз : [підручник] / Є. В. Мних. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 412 с. 6. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия : учебник / Г. В. Савицкая. – 5-е изд., пер. и доп. – М. : ИНФРА-М, 2009. – 348 с. 7. Цал-Цалко Ю. С. Витрати підприємства : навч. посібн. / Ю. С. Цал-Цалко. – К. : ЦУЛ, 2002. – 656 с.

Саламашенко І. М.

УДК 336.717:005.21

Студент 4 курсу
факультету обліку і аудиту ХНЕУ ім. С. Кузнеця

СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ БАНКІВ

Анотація. Розглянуто існуючі стратегії управління ліквідністю банківської установи, визначено їх переваги й недоліки, а також умови їх застосування, проаналізовано основні чинники, які впливають на вибір стратегії управління ліквідністю банку.

Аннотация. Рассмотрены существующие стратегии управления ликвидностью банковского учреждения, определены их преимущества и недостатки, а также условия их применения, проанализированы основные факторы, влияющие на выбор стратегии управления ликвидностью банка.

Annotation. The applied strategies of managing bank liquidity were studied. Their strengths and weaknesses, as well as their application were identified. The main factors affecting the choice of bank liquidity management strategy were analyzed.

Ключові слова: ліквідність банку, стратегії управління ліквідністю, стратегія трансформації активів, стратегія запозиченої ліквідності, збалансована стратегія управління ліквідністю.

Ліквідність банку відіграє життєво важливу роль як у діяльності окремого банку, так і у банківській системі загалом. Порушивши баланс ліквідності, банк не зможе виконувати свої функції та проводити операції з обслуговування клієнтів, або, якщо і зможе, то понесе великі збитки при цьому. Тому виникає необхідність комплексного процесу управління позицією ліквідності банку, що дасть змогу побудувати ефективну діяльність кредитної установи.

© Саламашенко І. М., 2014